

pusztulása utáni betöltésből pedig egy Traianus érem jött elő. A P/4-es szelvényben masszív sóderos térszint jelentkezett, amelyet korábbi, 1. századi (lakó?) gödörre építettek. Az 1998. évi ásatás a vicus legkorábbi periódusainak dokumentálásán túl további bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozólag, hogy a kora császárkori (késő Claudius-Flavius kori) erőd is a Bottyán-sánc tetején állhatott.

BESZÉDES JÓZSEF

142. Paks–Dunakömlőd, Szalmás-dűlő (Tolna megye) A

Lakossági bejelentést követően leletmentést végeztünk a fenti lelőhelyen. Két kutatóárokkal mintegy 52 m² átkutatása során, négy Ny-K-i tájolású avar kori sírt tártunk föl. Mindegyik sír bolygatott volt valamilyen mértékben. Három sír esetében a sírgödrök végét rézsűsen lemélyítették, azonban fakoporsónak vagy sírládának semmilyen nyomát nem sikerült megfigyelni. Egyedi kialakítású volt a 2. számú sír alja, ahol a fejrésznél 3–4 cm-es padkát képeztek ki. A sírokból kevés és jellegtelen melléklet került elő: vascsatok, vaskés, kova, egy ép, kézzel formált edény, állatcsontok és tojásbéj. A tájolás, valamint a felszíni szórványként lelt kettőslemezes, lekerekített végű kisszívűvek alapján a sírok az avar kor első felére (kora, közép avar kor) keltezhetők.

BESZÉDES JÓZSEF

143. Panyola, Ásottfok

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) A; M; Á

1998-ban folytattuk az 1961-ben megkezdett, 9–11. századi falumaradvány feltárását. A költségeket a Károli G. Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara és a Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alap fedezte, valamint – időszakosan – két-két közmunkást a község önkormányzata adott. A terepmunkákban néhány napig történelem szakos hallgatók vettek részt (összesen nyolc fő), a táborvezető Mihály János IV. éves hallgató volt. Az ásatási rajzokat Voronkó Verga készítette (Magyar Iparművészeti Főiskola hallgatója). A rendkívül kedvezőtlen időjárás miatt csak egy házmaradvány feltárására kerülhetett sor, melynek DNy-i sarkában egy agyagkemence maradványa volt. A házbeásás méretei: 3×2,70 m, a padló szint mélysége 120 cm, a padló K felé lejtett, 135 cm mélységig. A beásás Ny-i falánál két keskeny padka volt kiképezve. Sarkai lekerekítettek. Betöltése sötét színű, erősen faszenes volt. Feltűnő a sok üvegsalak jelenléte a szelvényben. A kerámialeletek kézzel gyúrt edényekből származnak. Egyéb leletek: agyag orsógomb, vasnyílhegy töredéke, kevés állatcsont.

ERDÉLYI ISTVÁN

144. Páty, Malom dűlő (MRT XIII/1. 13/9 lh.) (Pest megye) B; LT; R6; A; Á

A Fűzes-patak Ny-i partja mellett, az M1-es autópálya és 100-as út között a Terminál Rt. tereprendezési munkálatokat kezdett 1997 októberében. Ezen a területen az M1-es út építését megelőzően már 1982–1984 között folyt régészeti feltárás. Az akkor elkezdett római telep kutatását folytattuk. A humuszolás során kiderült, hogy a római telep nagysága, a két út között kb. 9 ha. Az idő rövideje miatt, ekkora területen csak szondázó jellegű kutatást tudtunk végezni.

A római település legkorábbi objektumait a patak mentén, s a 100-as út közelében találtuk meg. Az eraviszkusz őslakossághoz köthető gödörházak, két félig földbemélyített lakóház, az egyik kemencével, körte alakú, kétosztatú tüzelőtérrel ellátott, kelta típusú edényégető kemence s több gödör köthető ehhez a korai periódushoz. A kelta jellegű kerámia („S” profilú tál, besimított hullámvonalakkal díszített hombárok, kézzel formált fazekak, és csészék) mellett már római árukat is találtunk itt (festett korsó, behúzott peremű tálak, terra sigillaták, érmek). A legkorábbi terra sigillata a Flavius-Hadrianus korból való dél-galliai áru. Az egyik földbemélyített házból pedig 6 db Kr. e. 2–1. századra keltezhető ezüstérem került elő. Legalább két esetben megfigyelhető, hogy a korábbi földbe mélyített házra illetve gödörházra ráépült egy későbbi kőépület.

A kőépítkezései periódus, a terra sigillaták és érmek alapján kb. a 2. század közepén, második felében indult. Egy többhelyiséges épület 25×20 méteres részletét sikerült feltárni a 100-as út melletti részen. Az épület keleti felének alaprajza még nem tisztázott (déli zárófalát elvitték a munkagépek). A patakparton is előkerült egy négyszögletes, 5×5 méteres kisebb épület, mellette későbbi épületek falmaradványaival. Szinte az egész domboldalon találtunk a humuszolás után köveket, falmaradványokat, melyek a legkésőbbi, 3–4. századi kőépületek falai lehettek. A késői falak maradványai alatt több helyen figyeltünk meg korábbi épületekre utaló nyomokat, pl. 1,5–2 m mélységig lemenő, több soros, szárazfalazásos technikával jól megépített falat.

A telepről származó több mint 200 db érem alapján, a római település négy évszázadon keresztül lakott volt (legkésőbbi Theodosius 384–387 közötti érme). Egyéb importáruk csak az 1. század végétől jelentkeznek, a legfelső rétegben pedig a 4. század második feléhez, végéhez köthető kerámia pl. zöldmázás edény stb. is előfordul még.

A római települést megelőzően a terület a bronzkorban is lakott lehetett, mivel néhány kora római gödör, korábbi bronzkori településhez tartozó gödröket vágott át. A római kor után pedig egészen a 12. századig használták (szórvány avar övveretek és 12. századi